

Arrate Egaña idazlea 'Itzalen distira' liburua esku artean duela. EREIN ARGITALETXEA

Ipuinen hegemoniatik aldendutako narrazioak

Egora «ohiko bezain arraroak, tragikomikoak» dira Arrate Egañak idatzitako 'Itzalen distira' liburuarren abiapuntu

JON AGIRRE

DONOSTIA. Etxe baten plano a egiterakoan lehen zirriborroa aurkezten da eta jabea bertara bizi-tera joaten den arte aldaketa mordoa izan ditzake, askotan onerako eta aberasteko. Hala izan da Arrate Egañak idatzitako 'Itzalen distira' liburuarren sortze-prozesuaren kasuan. Zortzi narrazioak osatzen dute, bata bestearengatik independenteak narrazio ikuspegitik baina batasun sententziora-ekin gai zen estilo aldetik.

Zortzi egora «ohiko bezain arraroak, tragikomikoak» dira abiapuntu, ezberdinak esan bezala, baina oinarrian «obsesioa, ihes egiten dien denbora, heriotza eta sakrifizioa» dituztela. Bilduman zehar narrazioek kontrakoen joko-a islatzen dute, «nahiko ideia zaharra eta ia topikoa» Egañak aitortu bezala, baina enfoko propioarekin. Zehazki, itzala eta argiaren artekoarekin. «Denok gara desberdinak eta batzuentzat onura dena besteentzat kalte izan daiteke. Zure iluntasunean nire argia aurki dezaket», azaldu du egileak. Adibide bezala bota du 'Mercy eman' narrazioa, familia bateko hiru emakumek zerbaiteko esateko beharra eta beldurra sentitzen duten pasarte. Gertakari oso ilun baten ostean, dena eklipsatuta dagoenean, esan beharrekoa esateko indarra topatzen dute. Ironia puntu bat badu pertso-

naia batzuek faltan duten ausardia hori Xuxe Razquin Erein argitaletxeko editoreak Egañarengan idazkeratik nabarmendutako ezaugarrietako bat izatea. Bai narrazioak planteatzerakoan zein hauek garatzerakoan. «Ipuin guztietan bat-batean 'dena' askatu eta logika eraisten da. Gainera bakoitzean 'dena' hori ezberdina da». 'Itzalen distira' liburuarren egileak «kezkatzen nauten gauzak» kontatzen saiatzen dela zehaztu du, «gristasunetik eta hegemoniatik urrunduta». Horretarako fikzioaz baliatu da, nahiz eta pertsonaiak errealistak diren. «Psikologia bat dute, ez daude ka-

rikaturizatuak. Ez naiz oso intimista, elkarrizketa eta pentsamenduen bitartez sakontzen saiatu naiz, emozioz kargatu gabek».

Razquinnek adierazi duenez testuaren lehen zirriborroa duela urtebete jaso zuen eta ordutik harreman estua izan du Egañarekin. «Idatzi eta berridatzi aritu gara, horrek erakusten du Arratek literaturarekiko duen pasioa». Ez da egilearengandik azpimarratu duen bertute bakarra. «Zortzi narrazioetan zehar egunerokotasuna bihurtzen du, pertsonaien egoera azaldu eta bat-batean krak bat dago. Eta ez dakizu zein izango den irtenbidea».

Horretarako hizkuntza zuzena darabil Egañak. «Horrelakoa gustatzen zait eta imitatzen saiatzen naiz». Pertsonaietan emakumearen papera nabarmentzen saiatu dela kontatu du, hauen presentzia aldarrikatzeko. «Emakumea oinarria da. Gizonezkoa ohiko ez den paperetan kokatu dut. Bihurrikera hor gustatzen zait».

ITZALEN DISTIRA
ARRATE EGANA

Estilo: Narratiba.
Argitaletxea: Erein.
Orri-kopurua: 148.
Prezioa: 17 euro.

Alai argitaletxeak gazteak literaturara gerturatzeko bi ale aurkeztu ditu

Juan Kruz Igerabideren 'Ahozko euskal literatura: antologia bat' eta Jon Ander Urkiagaren 'Mendekua ordinetan' dira lanak

J. AGIRRE

DONOSTIA. Alai argitaletxeak gazteei bideratutako bi liburu kaleratu berri ditu. Batetik, Juan Kruz Igerabideren 'Ahozko euskal literatura: antologia bat'; eta, bestetik, DBHko ikasleei, bereziki 12-13 urteko gazteei bideratutako Jon Ander Urkiagaren 'Mendekua Ordinetan'.

Igerabidek jada eskura dagoen «ahozkotasunari buruz landu den bibliografia izugarria» gazteei hurbiltzea izan du helburu, haietazko ezagunak ez direnak lehen lerroa ekarri. Sarreran aipatzen duen bezala, irakurleak ez du antzerkiaren erreferentziarik topatuko, ezta bertsolaritzari buruz. Bigarren hau albo batera uzteko arrazoi argia eman du: «Ez da ahoko tradizioaren legeetara makurtzen, sartu dituenen artean baladak, maite kantak, koplak zaharrak, poema laburrak, atso-

titz eta ipuinak aipatu ditu.

Lehen biak jorratutako gaiengatik hautatu ditu, indar handia dutelako eta gazteentzat erakargarriak izan daitezkeelako. Euskara zaharrean idatzitako baladak «bere horretan» txertatu ditu antologian, azalpenez lagunduta. «Ziurrenik irakasle edo filologoentzat ez dira beharrezkoak, baina asmoa gazteei erraztea delako sartu ditut. Atsotitzak ere «hautatuak» dira, jada bilduma asko daudelako. «Garai batera gerturatzeko modua da, egungoarekin kontrastea egiten duelako eta horrek kritikarako bidea ematen duela-ko».

'Mendekua ordinetan' Urkiagaren lehen lana da gazte-literaturan, pandemiako lehen etxeratzean autoezarritako arketaren emaitza. «Konplikaziorik gabeko liburua da, irakaslea naiz eta ikasleak izan ditut buruan eduki zein idazkera aldetik». Besteak beste, kapituluak laburrak dira eta liburua bera hiru ataletan antolatuta dago, bata eta bestearen artean arnagunean emateko irakurleari. Alai argitaletxeko Aurelio Erdozain editoreak azaldu duenez,

Galas de la diversidad en los museos Oiasso, Topic y Chillida Leku

R. K.

SAN SEBASTIÁN. Los museos Oiasso, Topic y Chillida Leku van a celebrar la Gala de la Diversidad este fin de semana bajo la premisa de que el arte no tiene límites y permite reafirmar el valor de los museos para la construcción de un futuro justo y sostenible. Los artistas in-

vitados en las galas son Iñaki Salvador, Jakes Txapartegi, Simón Ezquiaga, la compañía de teatro Ezezagunok, el taller de teatro del centro Garagune (Ibarr) y los miembros de Verdini Dantza Taldea. Presentará las galas Emma Larreta.

La primera gala se celebrará el viernes en el museo irunés Oiasso (19:00 horas), al día siguiente y a la misma hora, en el Topic tolosarra y el domingo, en Chillida Leku al mediodía.

Las entradas para asistir a la gala tienen un precio de 5 euros y se pondrán a la venta en cada museo. Para obtener más información se puede consultar la web de cada museo.

tamayó
PELUCAS

Más de 800 pelucas en tienda
(cita previa obligatoria)

TAMBIÉN VENTA A DOMICILIO ☎ 655 708 007

Padre Larroca nº 1 bajo (Gros), Donostia.
Tfn. 943 322 666 www.pelucastamayó.com

MARISCOS DONOSTI

VENTA Y DEGUSTACIÓN
DISFRUTA DEL MARISCO
JUEVES, VIERNES Y SÁBADO

Zuaznabar 66. Pol. Ugaldetxo. (OIARTZUN)
943 49 31 05

NUEVA TIENDA ONLINE lamarisqueriaonline.com